

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bosch Márta ügyvéd által képviselt felperesnek az Egyenlő Bánásmód Hatóság /1024 Budapest, Margit krt. 85./ alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. szeptember 29. napján kelt 1.K.30.337/2009/6. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 1.K.30.337/2009/6. számú ítéletét az alperes EBH/1260/25/2008. számú határozatában a határozatnak a Budapest VII. kerületi Önkormányzat honlapján történő közzétételére vonatkozó rendelkezésével szemben előterjesztett kereseti kérelmet elutasító részében hatályon kívül helyezi, egyúttal az alperes határozatának e rendelkezését hatályon kívül helyezi; egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 /harmincezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Sz. S-né kérelmet nyújtott be az alperesi hatóságnál, arra hivatkozva, hogy a felperes vele szemben megsértette az egyenlő bánásmód biztosításának követelményét, és személyével szemben ellenséges légkört alakított ki; majd 2008. június 21-én - munkaidejének leteltét követően - közölték vele, hogy munkaviszonya megszüntetésre kerül.

Az ügy előzményeként előadta, hogy 30 éve dolgozik óvónőként, és ebből 13 évet a felperes alkalmazásában töltött. 2006 februárjában egy kereskedelmi televízió riporterének interjút adott az alapítványok helyzetéről; ezt az óvoda vezetője rossznéven vette, és fegyelmi eljárás is folyt ellene.

Ezt követően - 2007 januárjában - az óvodavezetői álláshely betöltésére pályázatot írtak ki, melyre ő is beadta pályázatát. Ettől kezdődően fokozottan ellenséges hangulatot teremtett személyével szemben az óvoda jelenlegi vezetője, és munkatársait is ellene hangolta.

Az alperesi hatóság az EBH.704/3/2007. /XI. 30./ határozatával megállapította, hogy a felperes megsértette az egyenlő bánásmód követelményét; a jogsértő magatartás további folytatását megtiltotta, egyúttal elrendelte a jogsértést megállapító jogerős és végrehajtható határozatának 60 napra történő nyilvánosságra hozatalát.

A felperes a határozatot keresettel támadta meg, a Fővárosi Bíróság a 2008. május 28. napján kelt 21.K.30.158/2008/3. számú ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és új eljárást rendelt el, a tényállás további tisztázását és további tanúk meghallgatását írta elő.

A megismételt eljárás során az alperesi hatóság további bizonyítást folytatott le, tanúkat hallgatott meg, majd a 2008. december 22-én kelt EBH.1260/2008/25. számú határozatával megállapította, hogy a felperes - mint munkáltató - a kérelmezővel szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, megvalósította az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény /a továbbiakban: Ebtv./ 10. § /1/ bekezdése szerinti zaklatás törvényi tényállását, a kérelmezőnek az Ebtv. 8. § t/ pontjában foglalt egyéb helyzetével, az óvodavezetői poszt betöltésére kiírt pályázaton történő részvételével - mint védett tulajdonsággal összefüggésben - olyan gyakorlatot folytatott, melynek eredményeként a kérelmezővel szemben ellenséges, támadó környezet alakult ki, majd 2007. június 21. napján a kérelmező közalkalmazotti jogviszonyát 2008. január 29-i hatállyal megszüntette.

A hatóság az egyenlő bánásmód követelményébe ütköző magatartás jövőbeni tanúsítását megtiltotta, elrendelte a jogsértést megállapító jogerős és végrehajtható - a későbbiekben anonimizált formában megküldésre kerülő - határozatának 60 napra történő nyilvánosságra hozatalát a hatóság honlapján, valamint a Budapest, VII. kerületi Önkormányzat honlapján.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy az alperes nem tárta fel kellőképpen a tényállást, a bizonyítékok mérlegelése, illetve az okszerűség nem tűnik ki a határozat indokolásából, ezért az jogszabálysértő.

Utalt arra, hogy a szankciók közül az önkormányzat honlapján való közzététel elrendelése olyan jogszabálysértés, amely azért valósult

meg, mert az önkormányzat nem állt perben, így nem lehet elrendelni a honlapján való közzétételt.

A felperes álláspontja szerint értelmezhetetlen, hogy a bizonyítékok köréből ismételten kirekesztette a hatóság azon tanúvallomásokat - illetve azok egyes részeit -, amelyek egyértelműen bizonyítják, hogy a munkáltató nem sértette meg az egyenlő bánásmód követelményét, ugyanis nem alakított ki negatív, megalázó légkört a kérelmezővel szemben.

Hivatkozott arra is a felperes, hogy az alperesi hatóság nem tartotta be a korábbi bírósági ítéletben írt utasításokat.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és elutasította azt.

Ítéletének indokolásában a Ket. 111. § /3/ bekezdésére, a Pp. 339/B. §-ára hivatkozással kifejtette, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperesi hatóság a megismételt eljárás során további széleskörű bizonyítást folytatott le, és tanúkat hallgatott meg; a Ket. 50. §-a szerint tisztázta a tényállást.

Nem fogadta el az elsőfokú bíróság a felperesnek azon érvelését, hogy a hatóság nem okszerűen mérlegelte a bizonyítékokat. Kifejtette, hogy a hatóságnak a mérlegelési körében lehetősége van arra, hogy ha azt megindokolja, az egyes bizonyítékokat, tanúvallomásokat nagyobb súllyal vegye figyelembe; a hatóság ezt tette a tanú vallomásának értékelésével.

A hatóság utalt arra, hogy azok a tanúk, akik jelenleg is a felperes alkalmazásában állnak, teljesen elfogulatlanak nem tekinthetők, és ezt a bíróság is elfogadhatónak találta.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a hatóság jogszerű döntést hozott, amelyből megállapíthatók a mérlegelés szempontjai.

A jogkövetkezmény alkalmazásának előírásával kapcsolatban megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy az Ebtv. 16. § /1/ bekezdés c/ pontja kimondja, hogy a hatóság a jogsértést megállapító határozatát nyilvánosságra hozhatja. Ez a törvényi rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a hatóság az önkormányzat honlapján való nyilvánosságra hozatalt elrendelje, egyébként a végrehajtás pedig a hatóság jogkörébe tartozik.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 339. §-át, 206. §-át és az Ebtv. 8. § második mondatában foglalt rendelkezéseket.

Álláspontja szerint a Pp. 339/B. §-ában írt együttes feltételeknek az alperes határozata nem felelt meg.

A hatóság nem vette figyelembe a Fővárosi Bíróság korábban hozott ítéletét, amely egyértelműen és világosan meghatározta, hogy az új eljárást milyen szempontok alapján kell a hatóságnak lefolytatnia. A megismételt egyensúlyhiányos hatósági eljárásban a hatóság kizárólag a kérelmezőre „kedvező” tanúvallomásokból vont le következtetéseket. A bizonyítékok köréből kirekesztette azon vallomásokat (azok egyes részeit), amelyek egyértelműen bizonyítják, hogy a munkáltató nem sértette meg az egyenlő bánásmód követelményét. E körben ismertetette a felperes az álláspontját alátámasztó tanúvallomási részleteket.

Kifogásolta, hogy az alperes határozatának indokolása nem ad választ arra, hogy „a kérelmezővel szemben diszkriminatív magatartás” mi is valójában.

A hatóság határozatával nem tett eleget az Ebtv. 8. § második fordulatában foglalt törvényi követelménynek, ugyanis az alperes semmilyen összehasonlítást nem végzett; illetve amilyen összehasonlítást elvégzett, az nem tartozott az eljárás tárgyához, illetve hiányos volt.

Továbbra is kifogásolta a nyilvánosságra hozatalra vonatkozó határozati rendelkezést.

A felperes kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem túlnyomórészt nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból – az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával – helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható.

Ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat – azok egybevetése során – nem a maguk összességében értékelte; ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja.

A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes; a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete ezen törvényi kritériumoknak maradéktalanul megfelelt; a tényállás teljes körű tisztázása megtörtént, az elsőfokú bíróság összevetette, értékelte és mérlegelte a rendelkezésére állt bizonyítékokat - különösen tanúvallomásokat -, és azokból logikus és okszerű következtetést vont le, mérlegelési tevékenységéről a jogerős ítélet indokolásában a Pp. 221. § /1/ bekezdésének megfelelően számot adott.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperes által a felülvizsgálati kérelemben kiragadott tanúvallomás-részletek nem voltak alkalmasak arra - különösen a fent kifejtettek tükrében -, hogy azok alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet jogszabályba ütközését megállapítsa.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán rámutat még a Legfelsőbb Bíróság a következőkre:

A felülvizsgált alperesi határozat rendelkező részében az alperes egyértelműen megfogalmazta, hogy a felperes - mint munkáltató - a kérelmezővel szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Kiemelést érdemel, hogy az alperes a felperessel szemben nem az Ebtv. 21. § c/ pontjában foglaltak alapján, hanem az Ebtv. 10. § /1/ bekezdésére tekintettel indított vizsgálatot.

Az eljárás tehát annak vizsgálatára irányult, hogy a munkáltató magatartása megvalósította-e a zaklatás Ebtv. szerinti törvényi tényállását, azaz az Sz. S-nél szemben az Ebtv. 8. §-ában foglalt, ún. védett tulajdonságával összefüggésben tanúsított munkáltatói magatartás céljában, vagy hatásában megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő, vagy támadó környezetet alakított-e ki.

Ennek megfelelően az alperesi hatóságnak a döntéshozatalhoz szükséges tényállás-tisztázási kötelezettség keretében a munkahelyi környezet hangulatát kellett feltárnia. Ezzel kapcsolatosan az Ebtv. magyarázata kiemeli, hogy a munkajog egyik alapvető követelménye, hogy a munkáltató biztosítsa a biztonságos és korrekt munkavégzés feltételeit.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az alperesi hatóság helyesen határozta meg a vizsgálódás körét, és e körben részletes, körültekintő bizonyítási eljárást folytatott le.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a határozatát mérlegelési jogkörben hozta meg, ezért annak bírósági felülvizsgálatára a Pp. 339/B. §-ában írtak voltak az irányadók.

Egyetértett a Legfelsőbb Bíróság az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy e törvényi előírás szerinti felülvizsgálat során az alperes határozata a jogszerűségi kritériumoknak eleget tett; továbbá az alperesi hatóság a korábbi fővárosi bírósági ítéletben foglalt iránymutatásnak megfelelően folytatta le a megismételt eljárást, és helyesen értékelte úgy az alperesi hatóság a rendelkezésére állt bizonyítékokat, hogy azok azt támasztották alá, hogy Sz. S-nével szemben sérült az egyenlő bánásmód követelménye.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy Sz. S-né védett tulajdonsága az Ebtv. 8. §-ában rögzített egyéb helyzete - azaz az óvodavezetői posztra kiírt pályázaton történő részvétele - volt a pályázatra való jelentkezés, és az annak elbírálása során tapasztalt körülmények.

A hatóság által lefolytatott eljárás részletessége a kérelmező panaszának megalapozottságát támasztotta alá.

Megjegyzi azt is a Legfelsőbb Bíróság, hogy az Ebtv. 8. §-ában és a 10. § /1/ bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés, illetve a zaklatás törvényi tényállásának fordulatai eltérnek egymástól.

Az összehasonlítható helyzetben lévő személyhez, vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánásmódban részesítés fordulat a közvetlen hátrányos megkülönböztetés megállapításának tényállási eleme.

Ezzel szemben a zaklatás törvényi tényállásában nem szerepel az összehasonlítható helyzetben lévő személyhez, vagy csoporthoz képest kedvezőtlenebb bánás fordulata, hiszen a zaklatás megállapításának az ún. védett tulajdonság megléte, és az ezzel összefüggő - céljában vagy hatásában megfélemlítő, ellenséges, megalázó megszégyenítő, vagy támadó környezetet kialakító magatartás fennállása a tényállási elem - amely a perben vizsgált esetben kétségtelenül fennállt.

Az Ebtv. 16. § /1/ bekezdés c/ pontja a jogsértést megállapító határozat nyilvános közzétételéről rendelkezik.

Ez a szabály nem teszi lehetővé, hogy az alperes az eljárásban ügyfélként be nem vont önkormányzat honlapján való közzétételt elrendelje.

Ezért a Legfelsőbb Bíróság e vonatkozásban a felülvizsgálati kérelem ezen részét alaposnak értékelte, és annak e tekintetben a Pp. 275. § /4/ bekezdése alapján helyt adott, az alperes felülvizsgált határozatát a rendelkező részben foglaltak szerint a Pp. 339. § /1/ bekezdése értelmében hatályon kívül helyezte.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nagyrészt nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján egyebekben hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes személyes illetékmentessége miatt a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2010. július 7.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Patyi András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő